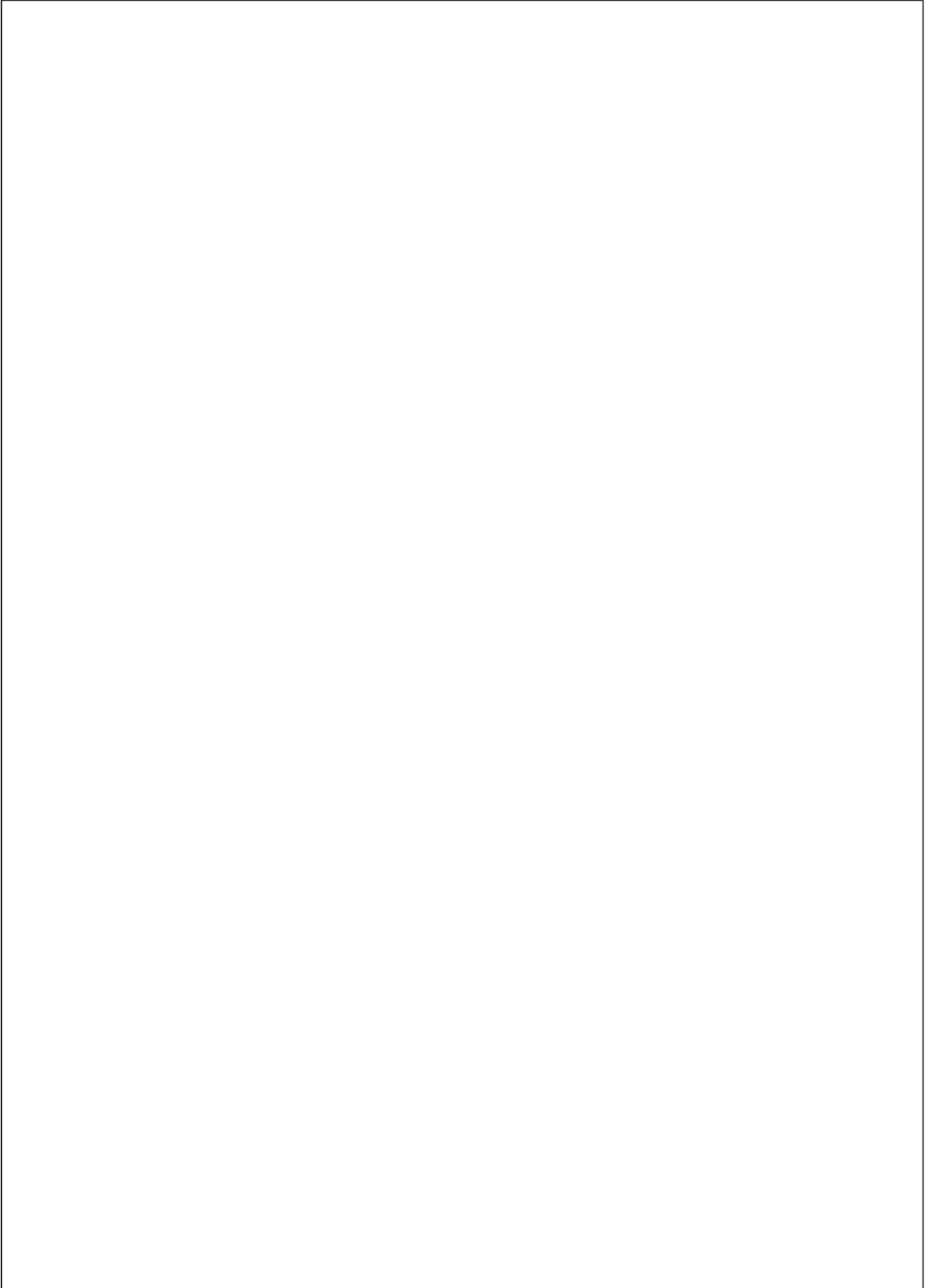

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/188499,Pamiatka-po-zolnierzu-gen-Andersa-trafila-do-rodziny-bohatera.h
tml](https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/188499,Pamiatka-po-zolnierzu-gen-Andersa-trafila-do-rodziny-bohatera.html)
27.02.2026, 16:52

Pamiętka po żołnierzu gen. Andersa trafiła do rodziny bohatera

19 lipca 2023 r. w Warszawie, podczas uroczystości z udziałem prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr. Karola Nawrockiego oraz ambasadora Izraela w Polsce Yacova Livne przekazano bliskim Franciszka Żbikowskiego jego nieśmiertelnik odnaleziony w Izraelu.

19.07.2023

Podczas uroczystości prezes IPN przypomniał postać Franciszka Żbikowskiego:

- Nasz dzisiejszy bohater był obrońcą Polski z roku 1939, a w kolejnych latach bił się o wolną, niepodległą Polskę na Szlakach Nadziei w Odysei Wolności, jako żołnierz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Przeszedł długą drogę przez ówczesny mandat brytyjski w Palestynie, dzisiejsze państwo Izrael. Zdobywał Monte Cassino i wyzwalał Bolonię.

Dr Karol Nawrocki podkreślił, że to spotkanie jest także okazją aby przypomnieć, że relacje polsko-żydowskie – także w trudnym XX wieku – choć często postrzegane wyłącznie przez pryzmat najtragiczniejszego doświadczenia II wojny światowej i cierpienia, które połączyło naród żydowski z narodem polskim – sięgają dużo dalej. Prezes IPN podziękował obecnemu na uroczystości ambasadorowi Izraela w Polsce Yacowowi Livne oraz Ganowi Erezowi za inicjatywę.

Nawiązując do słów prezesa IPN ambasador Izraela w Polsce Yacov Livne zaznaczył:

- W trakcie II wojny światowej, w szeregach armii alianckich, walczyło ponad półtora miliona Żydów, w tym prawie 200 000 w wojsku polskim. Walczyliśmy razem w tych najtragiczniejszych czasach dla obu naszych narodów. Jestem szczęśliwy, że mogę towarzyszyć w tej ważnej chwili jaką jest przekazanie rodzinie pamiątek.

Historia odnalezienia nieśmiertelnika należącego do polskiego żołnierza związana jest z postem w mediach społecznościowych w Izraelu. Na jednej z grup poszukiwawczych Gan Erez zamieścił informację, że został odnaleziony przedmiot, który należał do polskiego żołnierza Franciszka Żbikowskiego, służącego w armii gen. Andersa. Osoby, które go znalazły, chciały przekazać przedmiot rodzinie Żbikowskiego.

[Po inauguracji projektu „Szlaki Nadziei, Odyseja Wolności” w Centrum Dziedzictwa im. Menachema Begina 6 czerwca 2023 r.,](#) w wyniku współpracy Ambasady Izraela z Instytutem Pamięci Narodowej, po przeprowadzonej kwerendzie, udało się nawiązać kontakt z żyjącą krewną żołnierza.

Franciszek Żbikowski

St. sierżant Franciszek Żbikowski (1903–1983) urodził się 3 lub 10 października 1903 r. w Warszawie, żołnierz Polskich Sił Zbrojnych. Służył w 3. Dywizji Strzelców Karpackich, powstałej na bazie utworzonej w 1940 r. w Syrii Brygady Strzelców Karpackich. Brygada złożona była z Polaków, którzy po wojnie obronnej we wrześniu 1939 r. przedostali się na Bliski Wschód, gdzie utworzyli jednostkę polską przy francuskiej Armii Lewantu. Po porażce Francji w czerwcu 1940 r., polska brygada została relokowana do Palestyny pod dowództwo brytyjskie, walcząc m.in. w obronie Tobruku. W 1942 r. oddziały polskie przegrupowano, łącząc dotychczasowe jednostki, złożone m.in. z żołnierzy ewakuowanych z ZSRS na mocy układu Sikorski-Majski. Na przełomie 1943 i 1944 r. 3. Dywizja wraz z 2. Korpusem Polskim została przetransportowana do Włoch. W jej szeregach Franciszek Żbikowski walczył w bitwie o Monte Cassino, w składzie 9. Batalionu Strzelców Karpackich. Za udział w bitwie został odznaczony Krzyżem Pamiątkowym Monte Cassino nr 14594. Razem z polskimi żołnierzami brał udział w walkach nad Morzem Adriatyckim.

W 1945 r. 9. Batalion Strzelców Karpackich jako pierwszy wkroczył do wyzwolonej przez Polaków Bolonii. Na pamiątkę tego wydarzenia uroczystie nadano mu nazwę „Boloński”. Żbikowski został awansowany do stopnia st. sierżanta i otrzymał Krzyż Walecznych. Koniec wojny zastał go w Bolonii, skąd wyjechał do Wielkiej Brytanii. Ze względu na żonę Jadwigę i córkę Zofię, które pozostały w Polsce, zdecydował się powrócić do Warszawy. Długo nie mógł znaleźć zatrudnienia, mimo że ukrywał przed komunistycznymi władzami swój udział w Polskich Siłach Zbrojnych. Pracował m.in. jako kurier i woźny. Był też zatrudniony w różnych spółdzielniach pracy. Zmarł w 1983 r. Został pochowany na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie.

„Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”

W związku z 80. rocznicą pierwszego etapu ewakuacji armii gen. Andersa z ZSRS Instytut Pamięci Narodowej przygotował międzynarodowy projekt edukacyjno-memoratywny [„Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”](#), który ma na celu upamiętnienie wysiłku zbrojnego Polskich Sił Zbrojnych podczas II wojny światowej oraz losy ludności cywilnej ewakuowanej z sowieckiej niewoli.

Podczas II wojny światowej polscy żołnierze walczyli na wszystkich jej frontach w obronie godności i wolności oraz w imię solidarności z innymi zniewolonymi narodami. Wystawa przybliży bohaterskie czyny polskich lotników w Bitwie o Anglię, polskich żołnierzy spod Tobruku, Narwiku czy Monte Cassino.

Projekt, rozpisany na lata 2022–2025, obejmuje swoim zasięgiem ponad 50 państw na całym świecie.

Przez tytułowe „Szlaki Nadziei” należy rozumieć zbiorowe peregrynacje obywateli polskich w latach II wojny światowej – o charakterze zarówno wojskowym, jak i cywilnym – którym przyświecała idea przywrócenia wolności Polsce i światu zniewolonym przez III Rzeszę, Związek Sowiecki ich sojuszników.

Więcej o projekcie edukacyjno-memoratywnym na stronie szlakinadziei.ipn.gov.pl

Pliki do pobrania

[Prezentacja towarzysząca ceremonii przekazania rodzinie pamiątki po Franciszku Żbikowskim \(pdf, 3.55 MB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)